

Једино решење које може да донесе „нови дан” на Балкану јесте да Србија уважи нову реалност – да је Косово независна држава. Од тога зависи и њено сопствено напредовање, сматра Мортон Абрамовиц, познати амерички дипломата, који је данас виши сарадник у вашингтонској „Сенчери фондацији” и цењени експерт за Балкан и Азију. У телефонском интервјуу за „Политику” он каже и да разуме унутрашње политичке тешкоће које Србија има да промени своју позицију, али наглашава да је „прихватање нове ситуације” у њеном најбољем интересу

Како ви видите садашњу ситуацију у заплету између Србије и Косова после саопштеног мишљења МСП-а? Србија позива на дијалог „о свим отвореним питањима”, што подразумева и оно о статусу. Има ли реалних изгледа да се то догоди?

Мислим да питање статуса не може више да буде предмет разговора. Србија може да мисли да је то још отворено питање, али по мом мишљењу то је решено. Једино не знам да ли је Србија политички припремљена да то уважи. Мислим да је Београд мало охрабрен што није дошло до нових признања после онога што је саопштио МСП, али то у суштини не мења ситуацију. Има иначе много других малих и крупних питања за дијалог Београда и Приштине, од легитимне забринутости за положај Срба, до безбедности верских места, али колико видим, Србија још за то није спремна...

Очигледно је ових дана да се припрема велика дипломатска битка у Генералној скупштини УН око Косова. Србија је предложила сопствену резолуцију, а према неким наговештајима, САД намеравају да јој се енергично супротставе.

Знам да је Србија предложила сопствену резолуцију, али као што знате, свет више воли дијалог. Кад је о Косову реч, продуктивног дијалога неће бити све док Србија не буде спремна да донесе неке основне одлуке. Мислим да САД неће предлагати неку своју резолуцију. Став званичног Вашингтона је иначе да неки дијалог о статусу не би донео

никакав резултат.

Шта мислите о позивима Србије да се постигне „компромисно решење”, које има различите интерпретације: од поделе Косова, аутономије за Србе на његовом северу, до идеје о размени територија.

Све је то помињано и било предмет дискусија – и одбачено. Ја међутим верујем да плодни разговори о важним питањима могу да се воде само онда кад Србија буде спремна да прихвати реалност независног Косова и томе прилагоди своју политику. Треба имати у виду и да Косово нема никаквих мотива да учествује у разговорима који би за тему имали статус, а мали су изгледи да неке важне земље Приштину на то охрабрују, упркос томе што је свет у целини, па на неки начин и ЕУ, подељен у вези са тим питањем.

Кад се све то узме у обзир, како ви видите оно крајње решење које би решило овај тежак проблем на Балкану. Решење које би и Београд и Приштину учинило подједнако задовољним или незадовољним.

Мислим да је најтеже учинити задовољном Србију, ако није спремна да призна независно Косово. Иначе мислим да треба доста разговарати да би се створила она нова, пожељна ситуација на Балкану. Србија међутим још није спремна да промени своју позицију, из политичких разлога на домаћој сцени. Све док се то не догоди, неће бити ни озбиљних разговора о другим важним питањима, као што су визе, царине... За све је потребан онај главни споразум – да Београд уважи да је Косово нова држава.

Како међутим оцењујете чињеницу да упркос мишљењу Међународног суда нема промена у броју земаља које су признале Косово?

Мислим да то није добро, чини ми се да влада Косова и њени савезници нису уложили довољно напора да у том погледу ситуацију преокрену. Сматрам да ће се то ипак преокренути и да ће неизбежно утицати и на политику Србије.

Како овај заплет утиче на процес интеграције Србије у ЕУ?

Србија мора да уважи да су се неке чињенице промениле и да је неопходно да крене напред. То је веома тешко и ја то знам и разумем. Али на свом путу у ЕУ Србија мора да обнови своју позицију важне земље у региону, а то неће моћи ако и даље буде затварала очи пред реалностима.

Значи ли то да је само на Србији да промени своју позицију, док су све остале непроменљиве?

То је мој поглед на ствари, и то сам износио последњих неколико година. То не значи да ја не уважавам политичке тешкоће које у целом овом питању има Србија, али дубоко сам уверен да је њен суштински интерес да прихвати нову ситуацију.

Шта можете да кажете о гласинама да ћете бити саветник или да ће вас на неки други начин ангажовати влада Косова у преговорима са Србијом?

Не верујте свему што се прича. Нико о тако нечем није разговарао са мном, а верујте ми, ја им нисам потребан. Косово то може да ради и без ове врсте помоћи.

(Политика)